

TAM TẠNG THÁNH KINH PHẬT GIÁO
TẠNG KINH (NIKÀYA)

Thi Ha

TRUNG BỘ KINH
(Majjhima Nikàya)

Hòa Thượng THÍCH MINH CHÂU
Dịch sang tiếng Việt từ Tam Tạng Pàli

Chuyển thể Thơ :

Giới Lạc MAI LẠC HỒNG

(Huynh Trưởng Cấp Tấn - GDPTVN tại Hoa Kỳ)

Email : honglacmai1@yahoo.com

(5 KINH
từ số 16 đến số 20)

MỤC LỤC :

<i>Tên Kinh :</i>	<i>Trang :</i>
16) Kinh TÂM HOANG VU – Cetokhila sutta	237
17) Kinh KHU RỪNG – Vanapattha sutta	245
18) Kinh MẬT HOÀN – Madhupindika sutta	253
19) Kinh SONG TÂM – Dvedhavitaka sutta	267
20) Kinh AN TRÚ TÂM – Vitakkasanthana sutta	121

16. Kinh TÂM HOANG VU (Cetokhila sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời nọ , Thế Tôn an trụ
Kỳ Viên Tự – Chê-Tá-Va-Na
Do Cấp-Cô-Độc tín gia

(A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka) cúng dường .

Tại đây, đấng Pháp Vương lên tiếng :

– “ Các Tỷ Kheo ! ”. Hiện diện Sa-môn

Vâng đáp lời của Thế Tôn

Cung kính nghe Phật ôn tồn giảng ngay

– “ Chư Tỷ Kheo ! Pháp này nên biết :

Tỷ Kheo nào chưa diệt trừ ngay

Năm tâm-hoang-vu lầm sai

Năm tâm triền phược đến nay chưa trừ

Mà vị ấy an như lớn mạnh

Và trưởng thành, hưng thịnh lâu dài

Trong pháp, luật của Ta đây,

Sự kiện như vậy không rày xảy ra .

Tâm-hoang-vu đó, là chi vậy ?

Mà cả năm chưa thấy đoạn trừ ?

- Là nghi ngờ bậc Đạo Sư .

- Nghi ngờ Pháp Bảo, - nghi ư Tăng-Già

- Các học-pháp nghi là khiếm khuyết .

Cả bốn điều chi tiết ở đây

Không có quyết đoán thẳng ngay

Nghi ngờ, do dự, lòng rày không tin

Tỷ Kheo nào chưa tin vào Phật

Vào Pháp, Tăng, chân thật tín thành

Nghi các học-pháp tịnh thanh

Thì tâm vị ấy không sanh chuyên cần

Không hướng phân kiên trì , nỗ lực

Không tinh tấn, cố sức đêm ngày

Bốn tâm-hoang-vu là đây.

Tỷ Kheo phần nọ, lòng đầy cuồng ngông

Đối với các vị đồng-phạm-hạnh

Không hoan hỷ, lộ tánh chống kình

Thì tâm người ấy bất minh

Không hướng nỗ lực, không tinh tấn gì

Không chuyên cần, kiên trì mọi việc

Tâm-hoang-vu được biết thứ năm ,

Chưa được diệt trừ cả năm .

Còn kể năm triền-phược-tâm thế nào ?

Và tại sao nó chưa được diệt ?

Này Chúng Tăng ! Cá biệt Tỷ Kheo

Đối với *các dục* , duyên theo

Vẫn còn tham ái cứ đeo bám vào

Không phải không dục cầu mọi chuyện

Không phải không ái luyện, khát khao

Không phải không tham ái nào

Không phải với dục không nao nhiệt tình,

Tâm vị ấy không sinh nỗ lực

Không kiên trì, cố sức đêm ngày

Tâm-triền-phược thứ nhất đây .

Chưa được đoạn tận do ngay vị này.

Tâm-triền-phược thứ hai chưa diệt

Tỷ Kheo biết với *tự thân* mình
 Không phải không tham ái sinh
 Dục cầu, ái luyến, nhiệt tình vẫn đeo .
 Vị Tỷ Kheo với các *sắc pháp*
 Còn tham ái, khao khát nhiệt tình .
 Hoặc vì lợi dưỡng cho mình
Ăn uống no nức mặc tình thỏa thuê
 No đến nổi phải lê thân xác
 Sống thiên về khoái lạc sàng tòa
 Khoái lạc ngủ nghỉ đầy đà
 Thụy miên khoái lạc cũng là đắm say,
 Bốn triền-phược-tâm đây chưa diệt .
 Rồi cần biết triền-phược thứ năm
 Tuy sống phạm hạnh, vẫn thâm
 Mong sanh Thiên giới, trong tâm nghĩ là :
 “ Với giới và hạnh này ta có
 Khổ hạnh khó, phạm hạnh ta hành
 Nhất định ta sẽ được sanh
 Chư Thiên các cõi trời dành cho ta ”
 Với mong cầu mạnh nha như vậy
 Triền phược ấy thứ năm, chưa trừ
 Khi nào mà vị Phích-Khu
 Chưa diệt các tâm-hoang-vu sớm chiều
 Tâm-triền-phược năm điều chưa diệt
 Mà có thể được biết vị đây
 Lớn mạnh, tăng trưởng hằng ngày
 Hưng thịnh trong pháp, luật này được sao ?
 Sự kiện không thể nào có được !

* Còn trái ngược, một vị Phích-Khu
 Đã diệt năm tâm-hoang-vu

Năm tâm-triền-phược diệt trừ được nhanh
 Thì có thể trưởng thành, lớn mạnh
 Và hưng thịnh trong pháp, luật Ta
 Sự kiện này có xảy ra .
 Tâm hoang-vu ấy diệt qua thế nào ?
 Chư Tỷ Kheo ! Thanh cao Phích-Khú (1)
 Không nghi ngờ Điều Ngự Đạo Sư
 Không hề do dự, khoan thư
 Quyết đoán, tịnh tín do từ đức tin
 Thời vị này thực tình hướng tới
 Sự nỗ lực cùng với chuyên cần
 Kiên trì, tinh tấn chánh chân
 Vị Tỷ Kheo ấy mọi phần huân tu
 Như vậy, tâm-hoang-vu thứ nhất
 Được diệt trừ nghiêm mật thẳng ngay
 - Lại nữa, vị Tỷ Kheo đây
 Không nghi ngờ Pháp, không rày nghi Tăng
 Không nghi ngờ về phần học-pháp
 Không do dự, vương vấp điều chi
 Có tính quyết đoán, kiên trì
 Hướng về nỗ lực, thực thi tinh cần
 Vị ấy đạt những phần như thế
 Tâm-hoang-vu ba thể được trừ .
 Lại nữa, vị ấy Phích-Khu (1)
 Với đồng-phạm-hạnh ôn nhu thuận đồng
 Không phần nô, giữ lòng hoan hỷ
 Không chống đối, vị kỷ, cứng đầu
 Thì tâm vị này hướng sâu

(1) : *Bhikkhu* – được âm là Tỷ Kheo hay Tỳ Khưu , nghĩa là Khất sĩ (từ *Bhik* có nghĩa là xin ăn) là vị đã thọ Đại Giới hay Cụ-Túc-Giới .

Về sự nỗ lực thanh cao, tinh cần
 Tâm-hoang-vu cả năm được diệt .

* Còn triền-phược-tâm diệt thế nào ?

Chư Tỷ Kheo ! Ở nơi đâu
 Tỷ Kheo không có *dục* cầu, ái tham
 Không ái luyến, không ham khát ái
 Không khao khát bám mãi *dục* tình
 Tâm Tỷ Kheo ấy đỉnh ninh
 Hướng về nỗ lực, luôn tinh tấn liền
 Tâm-triền-phược đầu tiên đoạn diệt
 Tiếp theo, biết đối với *tự thân*
 Đối với *sắc pháp* các phần
 Với *sự ăn uống* và cần nghỉ ngơi
 Tức khoái lạc mọi thời ngủ nghỉ
 Khoái sàng tọa, khoái chí thụy miên
 Bốn tâm-triền-phược diệt liền .

Lại nữa, Phích-Khú cần chuyên hướng vào
 Sống phạm-hạnh, không cầu mong được
 Sinh thiên-giới hưởng phước lâu dài
 Với ý : “Ta với giới này
 Với phạm-hạnh, khổ hạnh này của ta
 Sẽ được sinh vào tòa Thiên-giới ”.
 Vì không cầu đạt tới điều này
 Một lòng nỗ lực đêm ngày
 Chuyên cần, tinh tấn, thẳng ngay, kiên trì
 Tâm-triền-phược mọi thì , năm thứ
 Được tuần tự đoạn tận như vậy .
 Nay Tăng Chúng ! Tỷ Kheo này
 Có thể hưng thịnh, từ đây trưởng thành
 Trong pháp, luật tịnh thanh sáng tỏ

Sự kiện này là có xảy ra .

Vị này tu tập trải qua
 Tứ như-ý-túc thật là diệu vi
Dục thiên-định tức thì câu hữu
 Rồi câu hữu với *tinh tấn* thiên
 Thần-túc câu hữu *tâm* thiên
 Như-ý-túc câu hữu liền *tư duy* .
 Tinh cần hành, mọi thì gắng sức
 Gắng hành với nỗ lực thứ năm
 Tỷ Kheo đầy đủ mười lăm
 Các pháp , cả nỗ lực ngâm gia tăng
 Thời có đủ khả năng phá vỡ
 Đủ khả năng khai mở trí minh
 Đủ thành Chánh Giác uy linh
 Đạt thành Vô Thượng quang vinh dễ dàng
 Các ách phược đeo mang, dứt khỏi .

Các Tỷ Kheo ! Ta nói dụ này
 Như có tám, mười, mười hai
 Cái trứng gà ấp cả ngày lẫn đêm
 Con gà mái nằm trên đồng trứng
 Khéo ấp nóng, giữ vững thế nằm
 Khéo đảo đều, để ý thăm
 Dù gà mái không quan tâm ước là :
 “ Mong rằng những con gà con ấy
 Đâm thủng cái vỏ trứng giữ gìn
 Với móng chân nhọn, mỏ mình
 Các gà con được yên bình thoát ra ”.
 Thì sự việc xảy ra vẫn thế
 Gà con vẫn có thể thoát ra
 Khỏi vỏ cứng của trứng gà

Một cách yên ổn, không qua mong cầu .

Chư Tỷ Kheo ! Dựa vào sự kiện
Tỷ Kheo nào thực hiện đủ đây
Mười lăm pháp kể trên đây
Kể cả nỗ lực, thẳng ngay thực hành
Thời có đủ khả năng phá vỡ
Đủ khả năng khai mở trí minh
Vô Thượng Chánh Giác đạt thành
Khỏi các ác-phước, tịnh thanh siêu trần .
Nghe Phật giảng từng phần; để được
“Tâm hoang-vu”, “triền-phước” đoạn trừ
Tín thọ lời Đấng Đại Từ
Chư Tăng hoan hỷ an như phụng hành.

Nam mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*
* *

(*Chấm dứt Kinh TÂM HOANG VU – Cetokhila Sutta*)

17. Kinh **KHU RỪNG** (Vanapattha sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời nọ, Thế Tôn an trú
Kỳ Viên Tự – Chê-Tá-Va-Na
Do Cấp-Cô-Độc tín-gia
A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka – cúng dường
Tại đây, Đấng Pháp Vương liền gọi :
– “ Chư Tỷ Kheo ! Ta nói pháp này
Hãy nghe , suy nghiệm kỹ rày
Về ‘Khu Rừng’, pháp Ta nay trình bày ”.
Các Tỷ Kheo nơi đây vâng đáp
Rồi lắng nghe thời pháp của Ngài .
– “ Này chư Tỷ Kheo ! Ở đây
Tỷ Kheo nào sống ở ngay khu rừng
Các niệm nào chưa từng an trú
Đã không được an trú tức thì
Tâm tư chưa định tĩnh gì
Không được định tĩnh mọi thì bình an
Các lậu hoặc chưa hoàn toàn dứt
Không hoàn toàn được dứt trừ nhanh
Vô thượng an ổn tịnh thanh
Khỏi các ác phược chẳng lành đáng chê
Chưa chứng đạt, không hề chứng đạt
Những vật dụng này, khác rất cần
Cho người xuất gia, độc thân
Phải sắm đầy đủ tự thân bốn phần :
Thuốc trị bệnh, thức ăn khát thực

Cùng sàng tọa, y phục của Tăng
Các vật dụng kiếm khó khăn
Vị Tỷ Kheo ấy phải cần nghĩ suy :
“ Khu rừng này mọi thì khó sống
Khi ta sống đây chẳng dễ dàng
Các niệm chưa được trú an
Không được an trú hoàn toàn trong ta
Tâm tư ta vốn chưa định tĩnh
Vẫn không được định tĩnh an hòa
Rồi các lậu-hoặc của ta
Chưa hoàn toàn diệt, vẫn là còn nguyên
Chưa chứng đạt hiện tiền vô thượng
Khỏi ác phược các chướng chưa thành
Không được chứng đạt, hoàn thành
Về tứ-vật-dụng rất cần cho ta
Khó kiếm được nếu ta vẫn sống
Tại khu rừng sâu rộng như vậy ”
Này Tăng Chúng ! Tỷ Kheo này
Phải từ bỏ khu rừng ngay tức thì
Không ở lại làm gì rừng đó
Dù ban đêm hay ở ban ngày .

* Mặt khác, vị Tỷ Kheo này
Sống ở một khu rừng dày vắng teo
Vị Tỷ Kheo sống nơi rừng ấy
Tự cảm thấy niệm chưa trú an
Thì niệm không được trú an
Tâm chưa định tĩnh, không màng tĩnh an
Các lậu hoặc chưa hoàn toàn dứt
Không hoàn toàn được dứt trừ nhanh
Vô thượng an ổn tịnh thanh

Khỏi các ác phược chẳng lành đáng chê
 Chưa chứng đạt, không hề chứng đạt
 Những vật dụng này, khác rất cần
 Cho người xuất gia, độc thân
 Phải sắm đầy đủ tự thân bốn phần :
 Thuốc trị bệnh, thức ăn khát thực
 Cùng sàng tọa, y phục của Tăng
 Vật dụng kiếm không khó khăn
 (Vì có làng xóm khá gần rừng đây)
 Tỷ Kheo này phải cần suy nghĩ :
 “ Ta sở dĩ sống ở rừng này
 Không vì vật-dụng hằng ngày
 Y phục, vật thực nơi đây dư dùng
 Thuốc trị bệnh tốt, cùng sàng tọa .
 Ta là một hành-giả tu thiền
 Các niệm không được trú yên
 Không được định tĩnh, chướng duyên vẫn còn
 Các lậu-hoặc không hoàn toàn dứt
 An ổn, khỏi ách phược không thành
 Thì sự lợi dưỡng phát sanh
 Ích gì cho sự tu hành của ta !”
 Tỷ Kheo sau khi qua suy nghĩ
 Rốt cuộc chỉ chọn một con đường :
 Từ bỏ, không ở lại rừng .

* Nay Tỷ Kheo Chúng ! Đã từng trải qua
 Vị Tỷ Kheo nào mà sống tại
 Một khu rừng nào đầy cuu mang
 Các niệm chưa được trú an
 Thì được an trú dễ dàng tại đây
 Tâm chưa định thì nay định tĩnh

Các lậu-hoặc mắc dính đoạn trừ
 Vô thượng an ổn như như
 Khỏi các ác phược, an từ chứng ngay
 Nhưng tại đây khó khăn vật thực,
 Thuốc trị bệnh, y phục khó khăn
 Sàng tọa ngủ nghỉ ... các phần
 Nói chung tứ sự khó khăn, thiếu nhiều .
 Nhưng Tỷ Kheo đăm chiêu suy nghĩ :
 “ Ta sống đây để chỉ tu hành
 Tuy tứ-vật-dụng phát sanh
 Thấy đều thiếu thốn sẵn dành cho ta
 Nhưng đường tu của ta chứng đạt
 Còn việc khác, lợi dưỡng không cần
 Tỷ Kheo suy tính, quyết rằng
 Phải nên ở lại tinh cần tịnh tu .

* Còn Phích-Khu đã từng an trú
 Tại một nơi rừng rú, tu thiền
 Các niệm đã được trú yên
 Tâm tư định tĩnh, an nhiên vô vàn
 Các lậu-hoặc hoàn toàn diệt được
 Khỏi ách phược, an ổn chứng rồi .
 Thuốc trị bệnh dễ kiếm thôi
 Thức ăn khát thực cũng dồi dào ra
 Y phục và sàng tọa đầy đủ
 Nói chung tứ-vật-dụng dễ dàng .
 Tỷ Kheo ấy cần nghĩ rằng :
 “ Nơi đây đáp ứng điều hằng ước mong
 Bề tứ-sự thì không trở ngại
 Đường tu hành cũng lại hanh thông
 Chứng đạt được phần đời trông .

Vị ấy cần phải sống trong khu rừng
Đến trọn đời nếu từng phát nguyện
Không thôi chuyển rời bỏ rừng đây .

- * Mặt khác, vị Tỷ Kheo này
Sống tại làng mạc, sống ngay đô thành
Tinh xá nào hay quanh thị trấn
Trong địa phận một quốc gia nào
Sống gần vị thiện hữu nào
(Một vị Sư trưởng hay vào bạn tu)
* Trường hợp một, cho dù chuyên chú
Các niệm không an trú, vọng tâm
Tâm không định tĩnh, sóng ngầm
Các lậu-hoặc không được thâm diệt đi
Chưa chứng đạt những gì mong mỏi
Về tứ sự các loại cần dụng :
Vật thực, y phục , phụ tùng
Thuốc men, sang tọa – nói chung thiếu nhiều .
Vị Tỷ Kheo trọng điều chứng đắc
Suy tính thật chu đáo ngọn ngành
Cần phải bỏ chôn này nhanh
Không cần xin phép vị hành giả kia .
- * Trường hợp hai, cùng chia gian khổ
Sống cùng chỗ phạm hạnh đồng tu
Tỷ Kheo dù cố công phu
Nhưng các niệm vẫn mịt mù không an
Tâm chưa định, hoàn toàn không định
Các lậu-hoặc mắc dính không trừ
Không chứng đạt để an như
Dù tứ-vật-dụng thường dư dả nhiều .
Vị Tỷ Kheo trọng điều chứng đắc

Suy tính thật chu đáo ngọn ngành
Cần phải bỏ chôn này nhanh
Không cần xin phép vị hành giả kia .

- * Trường hợp ba, không lìa phạm hạnh
Cùng chung sống trong cảnh đạo tràng
Tỷ Kheo các niệm trú an
Tâm được định tĩnh hoàn toàn nghiêm trang
Các lậu-hoặc hoàn toàn diệt được
Khỏi ác phược chứng đạt chánh chân .
Tứ-sự thì kiếm khó khăn
Y phục, thuốc bệnh, thức ăn, sàng tọa .
Nhưng Tỷ Kheo trải qua suy tính :
‘ Vì mục đích giải thoát khổ này
Dù tứ-vật-dụng nơi đây
Khó kiếm, thiếu thốn hằng ngày cho ta ,
Nhưng phải ở lại mà hành đạo
Phải theo sát vị giáo-thọ này ’.
- * Trường hợp thứ tư ở đây
Vị Tỷ Kheo ấy hằng ngày cùng tu
Vói vị thầy ôn nhu phạm hạnh
Được thuận lợi trong cảnh đạo tràng
Các niệm chưa được trú an
Thì được an trú , tâm càng thanh thoi
Tâm chưa định nay thời định tĩnh
Các lậu-hoặc mắc dính, đoạn trừ
Khỏi các ác phược, an như
Chứng đạt vô thượng do từ điều đây .
Tứ-vật-dụng nơi này đầy đủ
Do khát thực, thí chủ cúng dường .
Tỷ Kheo ấy cần am tường

Những gì mình được, phải thường suy tư :

“ Vị giáo-thọ hiền từ bên cạnh

Đồng phạm hạnh sách tấn cùng nhau

Kết quả tu tập tiến mau

Chúng đạt những pháp cao sâu mình cần

Tứ-vật-dụng các phần đầy đủ

Đây là nơi an trú tốt thay !”

Này Tăng Chúng ! Tỷ Kheo này

Cần phải theo sát vị thầy ở đây

Suốt trọn đời, không thay đổi ý

Không lìa bỏ , dù bị đuổi đi .

Nghe Phật thuyết giảng uy nghi

Chư Tăng tín thọ, hành trì pháp siêu .

Nam mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*
* *

(Chấm dứt Kinh KHU RỪNG – Vanapattha Sutta)

18. Kinh MẬT HOÀN (Madhupindika sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời nọ, Thế Tôn an trụ
Ka-Pì-La-Vát-Thú (1) thành này
(Ca-Tỳ-La-Vệ (1) là đây)
Giữa các thân quyến họ Ngài – Thích Ca
Tại vườn Ni-Rô-Tha-Ra-Má (2)
Vào buổi sáng, Giác Giả Phật Đà
Mang bát, đắp y ca-sa
Khất thực tại Ca-Tỳ-La-Vệ thành .
Sau khất thực, tịnh thanh thọ thực
Rồi Đại Lâm lập tức đi qua
Ngồi nghỉ dưới cội tên là
Bê-Lu-Vát-Thí-Ka (3) cây này .
Có vị “gậy cầm tay” Sác-Ká (4)
Là một gã du sĩ dạn dày
Ngao du thiên hạ đó đây
Lúc đó đi đến rừng này, Đại Lâm
Gặp Thế Tôn, hỏi thăm theo lệ
Xã giao, rồi đứng kể một bên
Dựa trên cây gậy cứng bền
Mà y thường trực cầm trên tay mình

(1) : Thành Kapilavatthu – Ca-Tỳ-La-Vệ , do vua Tịnh Phạn
(Suddhodana - phụ vương của Đức Phật) trị vì .

(2) : Vườn Nigrodharama . (3) : Cây Beluvalatthika .

(4) : Vị du sĩ tên Sakka , vì luôn luôn cầm trên tay một cây gậy
nên có biệt danh là “ Gậy cầm tay ”.

Rồi Sác-Ka ứng thỉnh hỏi khó :

– “ Sa-môn có quan điểm thế nào ?
Giảng thuyết những gì nhằm vào ? ”

– “ Hiền-giả ! Ta dạy nhằm vào sự duyên

Trong thế giới Chư Thiên, Ma-Rá (1)

Cùng Phạm Thiên, tất cả cõi Trời

Sa-môn, Bàn-môn (2), loài Người

Không có tranh luận mọi thời, mọi nơi

Với một ai ở đời này cả .

Các Tướng đã không ám ảnh gì

Với vị Bàn-môn, một khi

Không dục triền phược chấp trì, khiến sai

Không nghi ngờ, không hay do dự

Mọi hồi quá sẽ tự diệt đi .

Lại không có Tham ái chi

Với hữu, phi hữu mọi thì mọi nơi .

Này Hiền-giả ! Đó lời Ta giảng

Là quan điểm căn bản của Ta ”.

Khi nghe nói vậy, Sác-Ka

Lắc đầu, rồi liếm môi và khăn trương

Trán nổi lên ba đường nhăn đậm

Y chậm chậm chống gậy đi ra .

Sau đó Thiện Thệ Phật Đà

Về Ni-Rô-Thá-Ra-Ma tọa thiền

Vào buổi chiều, sau thiền-định xả

Ngài đứng dậy thông thả vào vườn

Ngồi nơi dành sẵn Pháp Vương

( ) : MARA tức Ma Vương .

(2) : Bàn-môn hay Phạm-chí tức là Bà-La-Môn .

Rồi Thế Tôn gọi các phương Tăng Già :
 “ Chư Tỷ Kheo tịnh hòa an lạc !
 Sáng nay, Ta mang bát đắp y
 Vào thành khất thực hành trì
 Ca-Tỳ-La-Vệ tức thì đến nơi .
 Sau thọ thực, Ta rời nơi ấy
 Đến Đại Lâm ở lại nghỉ trưa
 Một người có tính hơn thua
 Tên là Sắc-Ká cũng vừa đến nơi
 Thích mọi thời ngao du thiên hạ
 Rồi Sắc-Ká liền đến gần Ta
 Bê-Lu-Va-Lát-Thí-Ka
 Dưới cội cây đó, nơi ta đang ngồi
 Chào xã giao, rồi thời liền hỏi
 Ta thường nói quan điểm thế nào ,
 Giảng thuyết những gì nhằm vào ?
 Nhân đó, Ta đã trước sau giảng liền :
 “Trong thế giới Chư Thiên, Ma-Rá
 Cùng Phạm Thiên, tất cả cõi Trời
 Sa-môn, Bàn-môn, loài Người
 Không có tranh luận mọi thời, mọi nơi
 Với một ai ở đời này cả .
 Các Tướng đã không ám ảnh gì
 Với vị Bàn-môn, một khi
 Không dục triền phược chấp trì, khiến sai
 Không nghi ngờ, không hay do dự
 Mọi hời quá sẽ tự diệt đi .
 Lại không có Tham ái chi
 Với hữu, phi hữu mọi thì mọi nơi .
 Nay Hiền-giả ! Đó lời Ta giảng

Là quan điểm căn bản của Ta ’.
 Khi nghe nói vậy, Sắc-Ka
 Lắc đầu, rồi liếm môi và khăn trương
 Trán nổi lên ba đường nhăn đậm
 Y chậm chậm chống gậy đi ra ”.
 Khi nghe câu chuyện vừa qua
 Một Tỷ Kheo đã hiền hòa thưa ra :
 “ Bạch Phật Đà ! Thế nào lời dạy
 Trong thế giới hết thầy Chư Thiên
 Ma Vương và cả Phạm Thiên
 Sa-môn, Phạm-chí , chẳng riêng loài Người
 Mà Thế Tôn ở đời không muốn
 Với một ai tranh luận làm gì .
 Các Tướng không ám ảnh chi
 Đến Thế Tôn cả, bởi vì Ngài đây
 Dục triền phược không rày xâm nhập
 Không do dự, xác lập, không nghi
 Mọi hời quá đoạn diệt đi
 Không tham ái với hữu, phi hữu nào ? ”
 “ Nay Tỷ Kheo ! Hiểu vào tự sự
 Do bất cứ là nhân duyên gì,
 Và hý luận vọng tưởng chi
 Ám ảnh đến một người thì ra sao ?
 Nếu không có điều nào khả dĩ
 Đáng tùy hỷ, chấp thủ tương liên
 Vậy là sự đoạn tận liền
 Tham, sân, nghi, kiến-tùy-miên của mình
 Mạn, hữu tham, vô minh đoạn tận
 Sự đoạn tận chấp trượng, đấu tranh
 Chấp kiến, tránh tranh, luận tranh

Ly gián, vọng ngữ, kháng tranh diệt rày .
 Chính ở đây, những bất thiện pháp &
 Các ác pháp đều được diệt trừ
 Vĩnh viễn không còn tàn dư ”.

Sau khi giảng vậy, Đại Từ đứng lên
 Vào hương-thất tịnh yên để nghỉ .
 Khi bậc Vô Thượng Sĩ đi rồi
 Các vị Tỷ Kheo còn ngồi
 Bàn luận : ‘ Thiện Thệ tùy thời giảng ra
 Nhưng chúng ta vẫn còn thắc mắc
 Về lời dạy tóm tắt của Ngài .

Nay ai có thể trình bày
 Giải thích rộng rãi ý này cho ta ? ’
 Rồi các vị nhớ ra Tôn Giả
 Ngài Ma-Ha Kách-Chá-Da-Na
 (Đại Ca-Chiên-Diên cũng là)
 Là vị được đức Phật Đà tán dương
 Chư phạm-hạnh cũng thường kính trọng
 Ngài có thể giảng rộng nghĩa màu
 Vậy chúng ta hãy cùng nhau
 Đến gặp Tôn-giả, thỉnh cầu giảng ra ”.

Những Tỷ Kheo ấy qua đến chỗ
 Của Tôn-giả Kách-Chá-Da-Na .

Thi lễ, chúc tụng hỏi qua
 Một bên ngồi xuống, thưa ra với ngài :
 – “ Thưa Hiền-giả ! Chiều nay Thiện Thệ

(1) : Tôn-giả Mahà Kaccayana – Đại Ca-Chiên-Diên là một trong Thập Đại Đệ Tử của Đức Phật , được tôn xưng là bậc “Luận Nghị Đệ Nhất”.

Trong thời pháp, đã kể chuyện là
 Có du-sĩ tên Sắc-Ka
 Đến Đại Lâm, gặp Phật Đà tại đây
 Du-sĩ này hỏi Ngài chi tiết
 Quan điểm Ngài , giảng thuyết những gì ?
 Thế Tôn trả lời tức thì
 Nhưng du-sĩ không cách gì hiểu sâu
 Y lắc đầu, liêm môi – trán hấn
 Ba đường nhăn nổi hấn tức thì
 Rồi y chống gậy ra đi.
 Khi nghe Đấng Chánh Biến Tri kể rồi
 Thì chúng tôi xin Ngài giảng rõ
 Những điều đó diệu nghĩa thế nào ?
 Để chúng tôi hiểu thâm sâu
 Sau đó Ngài giảng đuôi đầu như sau :

“ Nay Tỷ Kheo ! Hiểu vào tự sự
 Do bất cứ là nhân duyên gì,
 Và hý luận vọng tưởng chi
 Âm ảnh đến một người thì ra sao ?
 Nếu không có điều nào khả dĩ
 Đáng tùy hỷ, chấp thủ tương liên
 Vậy là sự đoạn tận liên
 Tham, sân, nghi, kiến-tùy-miên của mình
 Mạn, hữu tham, vô minh đoạn tận
 Sự đoạn tận chấp trượng, đấu tranh
 Chấp kiến, tránh tranh, luận tranh
 Ly gián, vọng ngữ, kháng tranh diệt rày .
 Chính ở đây, những bất thiện pháp &
 Các ác pháp đều được diệt trừ
 Vĩnh viễn không còn tàn dư ”.

Sau khi giảng vậy, Đại Từ đứng lên
Vào hương-thất tịnh yên để nghỉ .

Khi bậc Vô Thượng Sĩ đi rồi

Tất cả chúng tôi còn ngồi

Bàn luận : “Thiện Thệ tùy thời giảng ra

Nhưng chúng ta vẫn còn thắc mắc

Về lời dạy tóm tắt của Ngài

Nay ai có thể trình bày

Giải thích rộng rãi ý này cho ta ?”

Rồi chúng tôi nhớ ra Tôn Giả

Nên vội vã đến để nhờ ngài

Giải thích sâu ý nghĩa này ”.

– “ Nay chư Hiền-giả ! Cũng tày người kia

Ưa thích lối cây kia quý hiếm

Đi khắp nơi tìm kiếm lối cây

Gặp một cây lớn, thẳng ngay

Bên trong ắt có lối cây mình cần

Bỏ qua rễ, qua thân cây ấy

Y nghĩ phải tìm ở lá, cành .

Các vị hành động vội, nhanh

Đứng trước Thiện Thệ trọn lành, viên thông

Bỏ qua, không hỏi ngay Thiện Thệ

Nghĩ rằng để hỏi tôi việc này .

Chư Hiền ! Thế Tôn trí tài

Những gì cần biết thì Ngài biết ngay

Cần phải thấy thì Ngài thấy rõ

Ngài trở thành vị có mắt xa

Thành vị có trí hằng hà

Trở thành Chánh Pháp, hoặc là Phạm Thiên,

Vị thuyết-giả, vị chuyên diễn giải

Vị đem lại chân chánh mục tiêu

Trao cho bất tử tiêu diêu

Là vị Pháp Chủ, diệu siêu Phật Đà .

Phải tùy thời hỏi qua Thiện Thệ

Về ý nghĩa này, để hiểu mau

Những gì Thế Tôn giảng sâu

Y cứ như vậy, cùng nhau thọ trì ”.

– “ Thưa Hiền-giả ! Những gì Phật biết

Là nhất thiết vi diệu sâu xa

Chúng tôi nhất định hỏi qua

Ý nghĩa đó khi xảy ra hợp thời ,

Sẽ thọ trì những lời Ngài dạy .

Nhưng chúng tôi nhận thấy điều là

Tôn-giả Kách-Chá-Da-Na

Được Phật tán thán, Tăng-Già kính thương

Có thể thay Pháp Vương giảng giải .

Những lời dạy của Đức Phật Đà

Ngài nói vắn tắt, lược qua

Chúng tôi chưa hiểu sâu xa lời Ngài

Chúng tôi nay kính mong Tôn-giả

Hãy giảng rộng giải tỏa điều nghi

Thiết nghĩ việc không có gì,

Không hề bất kính với vị Thế Tôn ”.

– “ Vậy Chư Hiền Sa-Môn ! Nghe kỹ,

Khéo tác ý , tôi sẽ trình bày ”.

– “ Thưa vâng ! Xin ngài nói ngay ”.

– “ Chư Hiền-giả ! Phải nghĩ rày dẫn đo

Do nhân *mắt* và do *sắc-pháp*

Nhãn-thức sẽ thuận hạp khởi lên
 Sự gặp gỡ ba pháp nền
 Chính là Xúc , do xúc liền có ngay
 Sự cảm thọ , do đây có tướng

 Hễ có tướng thì có suy tầm
 Hý luận do có suy tầm
 Hý luận, vọng tưởng âm thầm mọi nơi .
 Chúng ám ảnh một người này, khác
 Đối với các sắc-pháp , xảy ra
 Do con mắt nhận thức qua
 Hiện tại, quá khứ cùng là tương lai .

 Chư Hiền này ! Do nhân *tai* đó
 Các *tiếng* có , nhĩ-thức khởi lên .

 Do *mũi*, các *hương*, tạo nên
 Khiến cho tỷ-thức khởi lên tức thì .
 Do nhân *lưỡi* và vì các *vị*
 Khiến thiệt-thức khả dĩ khởi lên .
 Do *thân* và *xúc* tạo nên
 Khiến cho thân-thức khởi lên đủ tròn .
 Do nhân *ý* và do các *pháp*
 Ý-thức liền thuận hạp khởi lên .

 Tương tự với lý giải trên
 Khi nào có mắt, có liền sắc đây
 Và khi nào có ngay nhãn-thức
 Sự thi thiết của xúc hiển bày,
 Sự kiện này xảy ra ngay :
 Khi có sự thi thiết rày *xúc* đây
 Thì thi thiết *thọ* này hiển lộ .

Thi thiết *thọ* , thi thiết *tướng* bày .
 Rồi xảy ra sự kiện này :
 Thi thiết của *tướng* lộ ngay *suy tầm*
 Thi thiết của *suy tầm* được biết
 Khiến thi thiết *ám ảnh* hiển bày
 Các *hý luận*, *vọng tưởng* ngay .
 Cũng tương tự, sự kiện này đến nhanh :
 Khi có tai, âm thanh, nhĩ-thức ...
 Khi có mũi, tỷ-thức, mùi hương ...
 Có lưỡi, thiệt-thức, vị thường ...
 Có thân, thân-thức, tinh tướng xúc thân ...
 Khi có ý, pháp trần, ý-thức ...
 Có lục căn, lục thức, lục trần
 Thân, khẩu, ý-thức ba phần
 Ba pháp gặp gỡ tạo dần *xúc* ngay .
 Do có xúc, có ngay *cảm thọ*
 Có cảm thọ thời có *tướng* ngầm
 Có tướng thì có *suy tầm*
Hý luận do có suy tầm mà ra .
 Sự kiện này xảy ra được biết :
 Khi có sự thi thiết suy tầm
 Thi thiết của ám ảnh, nhằm
 Hý luận, vọng tưởng từ tâm hiển bày .
 Nay Chư Hiền ! Ở đây như thế
 Sự kiện này không thể xảy ra :
 Khi nào không có mắt ta
 Các sắc, nhãn-thức cũng là đều không
 Thi thiết trong xúc này hiển lộ .
 – Khi sự cố không thể có này :
 Không có thi thiết Xúc đây
 Mà sự thi thiết Thọ bày hiển ra .

- Không có qua thi thiết của Thọ
Thì không có hiển lộ Tướng ra .
Cũng như vậy, không xảy ra :
- Không thi thiết Tướng trải qua âm thầm
Mà thi thiết suy tầm hiển lộ .
- Nếu không có thi thiết suy tầm
Thì sự thi thiết không nhằm
Vào sự ám ảnh một phần xảy ra
Hiển lộ hý luận và vọng tưởng .
- * Cũng như vậy, định hướng rõ ngay
Tai, mũi, lưỡi, thân, ý này
Tương tự như vậy, trình bày cho thông :
Ví dụ như : Khi không có ý
Không các pháp, không ý-thức ngay
Sự thi thiết của xúc này
Không được hiển lộ như vậy, ở đây
Không thi thiết xúc này hiển lộ
Thì không có thi thiết Thọ bày
Không có thi thiết Thọ này
Không có thi thiết Tướng đây hiển bày .
Không có rày thi thiết của Tướng
Không hiện tượng hiển lộ suy tầm
Không có thi thiết suy tầm
Thi thiết ám ảnh không nhằm lộ ra .
Một số hý luận và vọng tưởng ’.
- Đấng Vô Thượng vẫn tất trình bày
Rồi vào hương thất của Ngài .
Một số Hiền-giả tại đây chưa tường
Lời Pháp Vương thâm sâu khó hiểu,
Nhưng tôi hiểu nghĩa lý như vậy

Nếu cần, hãy hỏi lại Ngài
Thế Tôn giải đáp, theo đây thọ trì ”.

- Các Tỷ Kheo tức thì hoan hỷ
Theo tôn ý ngài Kách-Cha-Na
Đứng dậy, về gặp Phật Đà
Sau khi đánh lễ, an hòa ngồi bên
Hướng về Phật, nói lên ý kiến :
- “ Bạch Thế Tôn ! Câu chuyện Sắc-Ka
Ngài đã vấn tất giảng ra
Chúng con chưa hiểu nên qua thiên tòa
Gặp Tôn-giả Kách-Cha-Da-Ná
Xin Tôn-giả giảng rộng thêm ra
Và Tôn-giả đã giảng qua
Với những phương pháp trải qua thế này
Những văn cú như vậy đơn cử,
Những văn-tự súc tích như vậy,
Bạch Thế Tôn ! Thật lành thay !
Xin Ngài cho biết việc này ra sao ? ”.
- “ Chư Tỷ Kheo ! Nói vào thông tuệ
Thì phải kể Đại Ca-Chiên-Diên
Là bậc Tôn-giả trí hiền
Là người đại tuệ , luận chuyên đại tài .
Nếu có hỏi Như Lai nghĩa lý
Ta cũng chỉ trả lời thế thôi .
Như vậy chính nghĩa từng lời
Hãy nên căn cứ làm nơi thọ trì ”.
- Nghe nói vậy, tức thì Tôn-giả
A-Nan-Đa , vội vả thưa qua :
- “ Bạch Thế Tôn ! Giống như là

Một người đói lả , trải qua mệt nhoài .
 Tìm trong ngoài, rất may gặp được
 Một bánh mật như được thực này
 Mỗi miếng vị ấy nếm đây
 Vị ngọt, thơm ấy thấm đầy chân răng .
 Bạch Thế Tôn ! Cũng hăng như đó
 Tỷ Kheo có tri thức biệt tài
 Mỗi phần suy tư pháp này
 Hiểu nghĩa với trí tuệ, đầy hân hoan
 Giống như đang nếm mùi hỷ-thực
 Được thưởng thức thoải mái tâm hồn .
 Kính bạch Đại Giác Thế Tôn !
 Chúng con phải gọi pháp môn tên gì ? ”

Ta – “ Này A-Nan (1)! Phụng trì chân thật
 Gọi pháp môn ‘Bánh Mật’ (Mật hoàn).

Nghe Phật thuyết giảng , hân hoan
 A-Nan tín thọ lời vàng Thế Tôn .

Nam mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

* * *

(Châm dứt Kinh MẬT HOÀN – Madhupindika sutta)

---

(1) : Tôn-giả ANANDA hay A-Nan là con Hộc-Phạn Vương (Sukodana – em Vua Tịnh Phạn - Suddhodana), tức là em chú bác với Đức Phật . Xuất gia cùng với 6 vị vương-tử giòng Thích Ca khi đức Phật về thăm lại Ca-Tỳ-La-Vệ (Kapilavatthu) lần đầu tiên sau khi thành đạo . Tôn-giả là Thị giả hầu cận trung tín của Đức Phật suốt 30 năm trung-giác-thời và hậu-giác-thời của Phật . (15 năm tiền-giác-thời, đức Phật chưa có vị thị giả nào nhất định và chính thức). Tôn-giả cũng là vị “Đa Văn Đệ Nhất” trong Thập Đại Đệ Tử của Đức Phật .

19. Kinh SONG TÂM (Dvedhavitaka sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời nọ, Thế Tôn an trụ
Kỳ Viên Tự – Chê-Tá-Va-Na

Do Cấp-Cô-Độc tín gia

(A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka) cúng dường .

Tại đây, đấng Pháp Vương lên tiếng :

– “ Các Tỷ Kheo ! ”. Hiện diện Sa-môn
Vâng đáp lời của Thế Tôn
Cung kính nghe Phật ôn tồn giảng ra :

- “ Chư Tỷ Kheo ! Khi Ta tìm đạo
Chưa giác ngộ, thấu đáo sâu xa
Chưa thành Chánh Giác Phật Đà
Còn là Bồ-Tát (1), trải qua hành trì
Ta nghĩ suy : “ Ta đang từng trải
Suy tư, chia hai loại suy tâm :
* Phàm thể nào có dục-tâm
Sân-tâm nào hoặc hại-tâm nào đây
Phân loại này thành phần thứ nhất .
* Loại thứ hai này thật thanh cao
Phàm có ly-dục-tâm nào
Vô-sân-tâm, vô-hại-tâm nào trong .
Chư Tỷ Kheo ! Ta không phóng dật

(1) : Bồ Tát : Bodhisattva , Tà u âm là Bồ-Đề-Tát-Đỏa , gọi tắt là Bồ-Tát , dịch nghĩa là Giác Hữu Tình , nguyên nghĩa là một chúng sinh (hữu tình) đang trên đường thực hành Ba-La-Mật để đạt được quả vị Chánh Giác .

Rất nhiệt tâm, chân thật, kiên trì
Dục-tâm khởi, Ta tuệ tri :
“ Dục tâm này khởi tức thì nơi Ta
Nó thật là đưa đến tự hại
Khiến hại người, khiến hại cả hai
Diệt trí , phiền não sâu dày
Không đưa đến Niết Bàn đầy lạc an ”.
Chư Tỷ Kheo ! Khi đang suy nghĩ :
“ Dục-tâm chỉ khiến tự hại thôi ”
Dục-tâm biến mất tức thời .
Khi Ta suy nghĩ : “ Chính nơi dục-tâm
Sẽ âm thầm hại người là thật ”
Dục-tâm sẽ biến mất đi ngay .
Nghĩ : “ Dục-tâm hại cả hai
Dục-tâm cũng biến ngay tức thì .
Chư Tỷ Kheo ! Ta suy nghĩ tiếp :
“ Dục-tâm diệt trí tuệ tức thời
Dự phần vào phiền não rồi
Và không đưa thẳng vào nơi Niết Bàn ”
Dục-tâm ấy hoàn toàn biến mất .
Ta thường nhật tiếp tục trừ đi
Dục-tâm đoạn tận, xả ly .
Trong khi Ta sống mọi thì nhiệt tâm
Không phóng dật, tinh cần hướng tới
Thì sân-tâm phát khởi lên mau
Hại-tâm cũng khởi ào ào
Ta tuệ tri đến nhằm vào điều trên :
“ Sân & hại-tâm khởi lên như vậy
Sẽ đưa đến tự hại, hại người
Đưa đến hại cả hai thôi,

Nó diệt trí tuệ , là nơi não phiền
 Không đến liền Niết Bàn tịch tịnh ”
 Chư Tử Kheo ! Chân chính suy tư
 Sân & hại-tâm này từ từ
 Đưa đến tự hại cũng như hại người
 Và đồng thời cả hai bị hại
 Diệt trí tuệ , đầy đầy não phiền
 Không đến Niết Bàn mãn viên,
 Suy tư như vậy, mất liền cả hai
 Sân-tâm này và hại-tâm đấy
 Ta cứ vậy, tiếp tục trừ đi
 Sân & hại-tâm diệt, xả ly .
 Tử Kheo Chúng ! Vị hành trì Tử Kheo
 Thường suy tư, duyên theo quán sát
 Vấn đề gì , tâm ấy hướng ngay
 Khuynh hướng về vấn đề này .
 Nếu dục-tâm được vị này suy tư
 Quán sát nhiều , sẽ từ bỏ hẳn
 Ly-dục-tâm, vì nặng dục-tâm .
 Nếu về sân-tâm , hại-tâm
 Suy tư, quán sát, quan tâm điều này
 Sẽ bỏ ngay vô-sân-tâm đó
 Và từ bỏ vô-hại-tâm đây .
 Khi tâm đạt nặng về hai
 Sân & hại-tâm, khuynh hướng ngay một bề
 Sân & hại-tâm u mê chấp thủ .
 Chư Tử Kheo ! Ví dụ như vậy :
 Cuối mùa mưa, mùa thu đây
 Khi lúa đã trở hạt đầy ruộng nương
 Một mục đồng ngày thường chăn dắt
 Một đàn bò, quả thật gay go

Cầm roi đánh các con bò
 Bên phải, bên trái, khiến cho chúng thuận
 Chê ngự chúng và luôn ngăn chặn
 Phải theo sự hướng dẫn mục đồng .
 Vì sao vậy ? Vì nếu không
 Các con bò sẽ chạy rông khắp đồng
 Phá lúa chín đang trong mùa gặt
 Người chủ ruộng sẽ bắt phạt, đền,
 Đánh đập, tù tội cũng nên,
 Có khi chết, bởi sân lên ngút trời
 Do chủ ruộng nhất thời nóng giận .
 Người mục đồng cẩn thận nhìn xa
 Thấy do nhân duyên trải qua
 Sự việc có thể xảy ra như vậy .
 Nên người này không hề lơ đãng
 Để mất đến, quán sát kỹ càng .
 Cũng vậy, Tử Kheo các hàng
 Phải luôn nhận thức, mọi đảng tuệ tri
 Sự nguy hại cực kỳ, hạ liệt
 Sự uế nhiễm, suy kiệt rõ bày
 Của các bất thiện pháp đây .
 Ngược lại, cũng thấy đạt ngay lợi liền
 Sự viễn ly, an nhiên thanh tịnh
 Của thiện pháp chân chính hành qua .

Chư Tử Kheo ! Trong khi Ta
 Sống không phóng dật, luôn là nhiệt tâm
 Rất tinh cần, thực hành như vậy
 Ly-dục-tâm khi ấy khởi ngay.
 Ta đã tuệ tri như vậy :
 “ Nơi ta, ly-dục-tâm này khởi lên

Nó không đưa đến bên tự hại
 Không hại người và hại cả hai
 Tăng trưởng trí tuệ , biện tài
 Không sinh phiền não, đưa ngay Niết Bàn”.
 Ta ban đêm miên man suy nghĩ,
 Quán sát kỹ ly-dục-tâm ngay
 Không phải từ nhân duyên đây
 Ta thấy sợ hãi việc này , nguy thay !
 Nếu ban ngày hay ngày-đêm khác
 Ta suy tư, quán sát gần xa
 Về ly-dục-tâm trải qua
 Không từ nhân duyên ấy, Ta sợ liền .
 Do liên miên suy tư, quán sát
 Thân phờ phạc, mỗi một mơ màng
 Khiến tâm dao động, bất an
 Tâm khó định tĩnh khi hằng động tâm
 Biết như vậy, Ta thầm quyết định
 Trấn an tâm, trấn tịnh tâm liền
 Khiến đạt được nhất-tâm chuyên
 Nên thành định tĩnh, ưu phiền lánh xa
 Vì sao vậy ? Tâm ta không động .

 Khi Ta sống không phóng dật nào
 Nhiệt tâm, tinh cần, không nao
 Vô-sân & vô-hại-tâm vào khởi lên
 Ta tuệ tri móng nền sự việc
 Và Ta biết : Vô-sân-tâm này
 Cùng với vô-hại-tâm đây
 Không khiến tự hại, không gây hại người
 Và đồng thời , cả hai không hại
 Tăng trí tuệ, đánh bại não phiền

Đưa đến Niết Bàn mãn viên
 Không thể sai khác, đi liền nhân duyên
 Nếu sự việc biến thiên sai bậy
 Không từ nhân duyên ấy mà ra
 Khi Ta quán sát, nghĩ xa
 Ban ngày, đêm tối hay là ngày-đêm
 Chư Tử Kheo ! Êm đềm tự tĩnh
 Tự trấn-an, trấn-tịnh-tâm Ta
 Khiến được nhất tâm, an hòa
 Khiến thành định tĩnh, tâm ta thuần từ .
 Nếu Tử Kheo suy tư, quán sát
 Ly-dục-tâm, sẽ đạt điều chi ?
 Từ bỏ dục-tâm tức thì .
 Vị ấy khuynh hướng về ly-dục-tâm
 Nếu quán sát vô-sân-tâm đó
 Tử Kheo có quán sát, suy thâm
 Có khuynh hướng vô-sân-tâm
 Sau khi từ bỏ sân-tâm khư khư
 Hoặc Tử Kheo suy tư, quán rõ
 Vô-hại-tâm, từ bỏ hại-tâm
 Khuynh hướng về vô-hại-tâm
 Vì đặt nặng vô-hại-tâm thanh cao

 Chư Tử Kheo ! Như vào cuối hạ
 Khi tất cả lúa đã gặt xong
 Đã đập, phơi lúa, lường đong
 Cát vào kho thóc, hài long chủ nông .
 Người mục đồng chăn bò ở ruộng
 Ngồi gốc cây hay chuộng ngoài trời
 Lòng không còn lo, thanh thoi
 Chỉ nghĩ công việc ở nơi chăn bò

“Đây là những con bò” ta giữ .
 Chư Tỷ Kheo ! Tương tự Ta đây
 Có việc cần phải làm ngay
 “Đây là những pháp” , như vậy ý Ta
 Ta phát tâm thật là dũng mãnh
 Tiêu cực tránh, tinh tấn, sẵn sàng
 Niệm không tán loạn , trú an
 Không có cuồng nhiệt, tâm toàn khinh an
 Được nhất tâm, tâm đang định tĩnh
 Chư Tỷ Kheo ! Thanh tịnh trong Ta
 – Ly dục , ác pháp ly xa
 Ly bất thiện pháp , thật là an nhiên
 Chứng và trú vào Thiền đệ nhất
 Tâm hỷ lạc do ly dục sanh .
 Có tâm, có tứ danh rành .
 – Diệt tâm, diệt tứ , chứng nhanh, trú vào
 Thiền thứ hai , đạt mau trạng thái
 Do định sanh, hỷ lạc vô ngân
 Ở đây không tứ, không tâm
 Đạt được nội tĩnh nhất tâm tức thì .
 – Hỷ trú xả đã ly ; mặt khác
 Có chánh niệm, tỉnh giác, an nhiên
 Thân cảm sự lạc thọ liền
 ‘Xả niệm lạc trú’, Thánh hiền gọi tên,
 Chứng và trú Tam Thiền tại chỗ .
 – Xả lạc và xả khổ , diệt ngay
 Hỷ ưu cảm thọ trước đây ,
 Tứ Thiền chứng, trú , không rày khổ, vui
 Và êm xuôi xả niệm thanh tịnh .
 Tâm định tĩnh như vậy trải qua

Ta đạt được Minh thứ ba
 Mà Ta đã chứng canh ba đêm tàn .
 Vô minh được hoàn toàn dứt khỏi
 Minh sanh khởi, bóng tối mất tăm
 Ánh sáng sanh khởi cao thâm
 Khi không phóng dật, nhiệt tâm, tinh cần .

Chư Tỷ Kheo ! Lại nhân ví dụ
 Trong khu rừng, cỏ thụ rậm cao
 Có một hồ nước lớn, sâu
 Bầy nai đông đảo từ lâu sống gần
 Một kẻ tánh bất nhân, gặp chúng
 Không muốn chúng lợi ích, vui an
 Không muốn cho cả bầy đàn
 Thanh thoi, hạnh phúc, như đang sống này.
 Kẻ ác này chặn đường, rào cản
 Lùa đàn nai khiến hoảng chạy càn
 Chúng phải chạy vào con đàng
 Đầy sự nguy hiểm, bất an sẵn dành
 Người chẳng lành đặt con mồi dục
 Và mồi cái thường trực tại đây
 Để dụ đàn nai cả bầy
 Vào đường định sẵn đầy đầy hiểm nguy
 Với ác tâm, thực thi bất hảo
 Cả bầy nai đông đảo ngày nào
 Đã gặp ách nạn biết bao
 Hao mòn, giảm sút, còn đâu đông vậy !
 Trường hợp khác, có ngay một vị
 Đến nơi này, hoan hỷ phát sanh
 Thấy đàn nai đông, hiền lành
 Muốn chúng lợi ích, được dành vui an

Muốn cả đàn sum vầy hạnh phúc
 Khỏi ách nạn thẳng thức, khổ đau
 Người ấy phát dọn đường nào
 Có sự nguy hiểm nhằm vào đàn nai
 Rồi thả ngay con mỗi đực, cái
 Mở rộng đường, phải trái phát quang
 Con đường yên ổn, an toàn
 Như vậy, sau một thời gian mở đàn
 Đàn nai đó lại càng tăng trưởng
 Càng hưng thịnh, an hưởng sum vầy.

Chư Tỷ Kheo ! Ví dụ đây
 Để giải thích ý nghĩa này như sau :
 Hồ nước lớn thâm sâu, để chỉ
 Cho các đực , đòi trụ bất minh
 Đàn nai là các hữu tình .
 Người ác muốn hại sinh linh, chẳng lành
 Không muốn chúng an lành, hạnh phúc
 Không tiếp tục lợi ích, yêu thương
 Chỉ cho Ác Ma – Ma Vương .
 Con đường nguy hiểm sẵn đương bày mỗi
 Là chỉ nơi con đường tà đạo
 Rất bất hảo, có đến tám chi
 Tà tri kiến, tà tư duy
 Tà ngữ, tà nghiệp đồng thì kể ra
 Rồi tà mạng cùng tà tinh tấn
 Tà niệm dẫn tà định cùng làm .
 Con mỗi đực chỉ hỷ, tham
 Mỗi cái để chỉ buộc giàm vô minh .

Chư Tỷ Kheo ! Người minh-trí tới
 Muốn đàn nai được lợi ích thường

Muốn chúng hạnh phúc, yêu thương
 Khỏi các ách nạn, bày dương trên đường
 Để chỉ đấng Pháp Vương, Toàn Giác
 A-La-Hán an lạc , Phật Đà .
 Con đường yên ổn, hiền hòa
 Đưa đến hoan hỷ, trải qua an lành
 Chỉ con đường tám ngành Thánh Đạo
 Đường an hảo, thấm đượm Từ bi :
 Chánh tri kiến, chánh tư duy
 Chánh ngữ, chánh nghiệp đồng thì kể ra
 Chánh mạng và chánh chân tinh tấn
 Chánh niệm dẫn chánh định thanh cao
 Chư Tỷ Kheo ! Ta lúc nào
 Cũng mở đường chánh thâm sâu sáng lòa
 Đóng con đường ác tà nguy khó
 Ta từ bỏ cả hỷ và tham
 Diệt trừ Vô minh tối tăm
 Vị Đạo Sư phải hành thâm như vậy ,
 Vì thương tưởng, chỉ bày đệ tử
 Con đường giữ đúng hướng thẳng ngay
 Đây các chỗ trồng, gốc cây
 Tinh cần Thiên-định đêm ngày đừng nao
 Chớ phóng dật, về sau đừng tiếc
 Lời giáo huấn cao khiết của Ta ”.

Nghe thuyết giảng của Phật Đà
 Chư Tăng hoan hỷ, tin và vâng theo .

Nam mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*
 * *

(Chấm dứt Kinh SONG TÂM – Dvedhavitakka Sutta)

20. Kinh AN TRÚ TÂM (Vitakkasanthana sutta)

Như vậy, tôi nghe :

Một thời nọ, Thế Tôn Thiện Thệ
An trú tại Xá-Vệ (2) thành này
Sa-Vát-Thí (2) cũng là đây
Kỳ Viên Tinh Xá (3) hôm mai tịnh, hòa
Còn có tên Chê-Ta-Va-Ná (3)
Khu vườn do Trưởng giả tên là
A-Na-Thá-Pin-Đi-Ka
Tức Cấp-Cô-Độc, thuận hòa tín gia
Mua lại từ Kỳ Đà thái tử
Để cúng dường Điều Ngự Thế Tôn
Cùng với Tăng đoàn Sa-môn
Có nơi hoằng hóa pháp môn nhiệm huyền .

- (1) : Hai trong 10 danh hiệu (Thập Hiệu) do người đời tôn xưng Đức Phật : Thế Tôn (Bhagava) và Thiện Thệ (Sugato).
(2) : Thành Xá Vệ tức Savatthi (Thất-La-Phiệt) một trung tâm văn hóa, thương mại và chính trị quan trọng tại Ấn Độ đương thời .
(3) : Jetavanavihāra : Kỳ Viên hay Kỳ Hoàn Tinh Xá ,do Trưởng giả Cấp-Cô-Độc (Anathapindika – tên thật là Sudatta – Tu-Đạt) mua lại từ khu vườn của Thái Tử Kỳ Đà (Jeta) gần Thành Xá Vệ (Savatthi) dâng cho Đức Phật . Tại đây đức Phật đã nhập hạ nhiều lần và nhiều Kinh quan trọng đã được Phật thuyết ra . Vì Trưởng giả Cấp-Cô-Độc đã dùng vàng lót trên mặt đất để mua cho được khu vườn theo lời thách của Thái Tử Kỳ Đà , nên chùa này còn được gọi là Bồ Kim Tự (chùa trải vàng) . Cảm phục tấm lòng nhiệt tâm vì đạo của Trưởng Giả, Thái Tử hoan hỷ cúng toàn bộ cây trái trong vườn đến Phật và Tăng chúng , nên ngôi chùa thường được gọi với danh xưng : Jetavana Anāthapindikārāma – Kỳ Thọ Cấp-Cô-Độc Viên (vườn Cấp-Cô-Độc, cây Kỳ Đà) .

Lúc bấy giờ Phật liền cho gọi
Chúng Tỷ Kheo câu hội đủ đều
Phật gọi : “ Này các Tỷ Kheo ! ”
Chúng Tăng cung kính vâng theo lời Ngài .
– “ Các Tỷ Kheo ! Như Lai sẽ giảng
Cho các người pháp tạng tịnh thanh
Tỷ Kheo chân thực tu hành
Tăng-thượng-tâm phải thực hành thường xuyên
Tác ý liền vào trong năm tướng
Hãy suy gẫm năm tướng là sao ?
Tỷ Kheo y cứ tướng nào
Hoặc là tác ý tướng nào trải qua
Bất-thiện-tâm hay là nói khác
Là các ác liên hệ *dục* ngay
Liên hệ đến *sân*, *si* đây
Ba thứ sanh khởi ở đây rần rần .
Tỷ Kheo cần phải nên tác ý
Một tướng khác khả dĩ khởi sanh
Liên hệ đến thiện, tốt lành
Nhờ tướng thiện đó tăng nhanh âm thầm
Các ác-bất-thiện-tâm liên hệ
Đến *dục*, *sân*, liên hệ đến *si*
Sẽ bị diệt vong, khứ đi
Nhờ chúng bị diệt, tức thì nội tâm
Được an trú, nhất tâm, an tịnh
Được định tĩnh, tự tại an nhiên,
Ví như thợ mộc tinh chuyên
Tay nghề thiện xảo, hay viên học trò
Tính cẩn thận để cho hiệu quả
Dùng cái nệm y đã làm ra
Đóng bịt nệm khác vắng xa .

Cũng vậy, Phích-Khú (1) thiên-na (2) vững bền
 Y cứ trên tướng nào, tác ý
 Bất-thiện-tâm khả dĩ liên quan
 Đến dục, đến si, đến sân
 Cả ba sanh khởi rần rần trong tâm
 Tỷ Kheo ấy phải cần tác ý
 Một tướng khác khả dĩ không lia
 Liên hệ thiện, khác tướng kia
 Nhờ vậy, tam độc được lìa, mắt nhắm
 Nhờ diệt chúng, nội tâm an tịnh
 Được an trú, định tĩnh, nhất tâm .
 Chư Tỷ Kheo ! Khi suy tầm
 Tỷ Kheo tác ý âm thầm chẳng lay
 Một tướng khác tướng đây như thế
 Có liên hệ đến thiện, thẳng ngay
 Mà bất-thiện-tâm ở đây
 Liên hệ đến dục, sân này và si
 Vẫn khởi lên mọi thì, chấp thủ
 Thì hỡi Chư Phích-Khú ! Vị này
 Cần tỉnh giác quán sát ngay
 Nguy hiểm của những tâm này như sau :
 “ Đây thuộc vào những tâm bất thiện
 Những tâm khiến có tội đủ điều
 Những tâm có khổ báo nhiều ”
 Nhờ sự quán sát, diệt tiêu rõ ràng
 Bất-thiện-tâm liên quan đến dục
 Liên hệ sân, tiếp tục với si

(1) : *Bhikkhu – Tỷ Khưu hay Tỷ Kheo* , là vị đã thọ Đại Giới tức
 Cụ Túc Giới , chính thức là thành viên của Sangha (Tăng Già).

(2) : *Thiên-na* được phiên âm từ *Jhana (Pali)* hay *Dhyana*
(Sanskrit) tức pháp môn Thiền-định .

Nhờ diệt trừ chúng tức thì
 Nội tâm an trú, vui vì nhất tâm
 Được an tịnh, thâm trầm định tĩnh .
 Ví như tính ưa thích điểm trang
 Của một anh chàng, cô nàng
 Thanh xuân tuổi trẻ, còn đang yêu đời
 Nếu có người ác tâm nào đó
 Quàng cổ họ xác răn tanh hôi
 Hay một xác chó, xác người
 Đã chết mấy bữa, nay thời thối tanh
 Người thiếu nữ hay thanh niên đó
 Quá ghê tởm, xấu hổ, sợ thay !
 Vị Tỷ Kheo ấy cũng tày
 Quán bất-thiện-tâm đây, hải hùng
 Liên hệ cùng sân, si và dục
 Nên kinh sợ, thu thúc, quán thường .
 Nhờ quán sát chúng khổ trương
 Nội tâm định tĩnh, an tường, nhất tâm .

Nhưng Tỷ Kheo gặp nhằm trường hợp
 Khi quán sát, nơm nớp lo âu
 Vì ác bất thiện tâm nào
 Liên hệ dục hoặc thuộc vào sân, si
 Vẫn khởi lên mọi thì như lũ,
 Chư Tỷ Kheo ! Phích-Khú phải sao ?
 Không ức niệm, tác ý vào
 Những tâm bất thiện đang ào khởi lên .
 Nhờ diệt trừ chúng, nên an tịnh
 Nội tâm được định tĩnh, trú an .
 Như người có mắt rõ ràng
 Không muốn thấy sắc-pháp đang định hình

Trong tầm mắt của mình như vậy
 Nên người ấy nhắm mắt lại liền,
 Hay là ngó qua một bên .
 Tỷ Kheo cũng vậy, không nên động lòng
 Không ức niệm, cũng không tác ý
 Bất-thiện-tâm mình nghĩ chẳng lành,
 Nhờ thế chúng được diệt nhanh .

Nhưng khi Phích-Khú thực hành song song
 Không ức niệm và không tác ý
 Nhưng vẫn bị ác, bất-thiện-tâm
 Liên hệ đến dục, si, sân
 Vẫn khởi lên mạnh rần rần ở đây
 Tỷ Kheo này phải cần tác ý
 Cho thật kỹ hành-tướng các tâm
 Cùng sự an trú các tâm
 Nhờ vậy, ác, bất-thiện-tâm diệt mau .
 Ví như người đi mau, tự nghĩ :
 ‘Tại sao ta lại chỉ đi mau ?
 Ta hãy chậm lại đi nào !’ .
 Thấy mình đi chậm, trong đầu nghĩ suy :
 ‘ Tại sao ta lại đi chậm thế ?
 Hãy ngừng lại đây để nghỉ ngơi ’ .
 Trong khi dừng lại, nghĩ thời :
 ‘Tại sao dừng lại, hãy ngồi xuống đây’ .
 Trong khi ngồi, người này suy nghĩ :
 ‘Tại sao ta ngồi nghỉ như vậy
 Ta hãy nằm xuống ngay’ .
 Và cứ như vậy, người này nhắm vô
 Bỏ dần các cứng thô cử chỉ
 Các cử chỉ tế nhị thực hành .

Cũng vậy, Tỷ Kheo thuần thành
 Cần phải tác ý đến “hành tướng” ngay .
 Nhưng vị này trong khi tâm trí
 Luôn tác ý hành-tướng các tâm
 Và sự an trú các tâm
 Nhưng các ác, bất-thiện-tâm liên quan
 Đến dục, sân, si đang phát khởi
 Tỷ Kheo ấy phải vội thực hành :
 Dán lưỡi lên nóc họng mình
 Nghiến chặt răng lại, giữ gìn bản tâm
 Lấy tâm chế ngự tâm, nhiếp phục
 Đánh bại tâm liên tục đêm ngày
 Để ác, bất-thiện-tâm này
 Đầy sân, si, dục được ngay diệt trừ
 Nhờ diệt trừ chúng ngay như vậy
 Nội tâm Tỷ Kheo ấy nhất tâm
 An trú, định tĩnh thâm trầm ,
 Như người lực sĩ chủ tâm nhất thời
 Nắm lấy đầu một người ốm yếu
 Hay là nín và nắm lấy vai
 Dễ dàng quật ngã xuống ngay
 Chế ngự, đánh bại người này dễ thôi .

Tỷ Kheo chẳng đổi dời ý chí
 Nhờ nghiền răng, đối trị tự mình
 Dán lưỡi lên nóc họng mình
 Chế ngự, nhiếp phục tiến trình của tâm
 Bất-thiện-tâm liên quan đến dục
 Đến sân, si – liên tục diệt vong
 Chính nhờ trừ diệt chúng xong
 Nội tâm định tĩnh, một lòng trú an .

Chư Tỷ Kheo ! Mọi đàng như vậy
Tỷ Kheo ấy an tịnh, nhất tâm
An trú pháp môn đọa tâm
Có thể tác ý đến tâm nào đây
Mà vị này muốn mình tác ý ?
Nếu không muốn tác ý tâm nào
Có thể không tác ý vào
Vị ấy trừ diệt khát-khao ái liền
Giải thoát những hiện tiền kiết-sử
Khéo chinh phục chấp thủ mạn kiêu,
Châm dứt khổ đau mọi điều
(Thân tâm an lạc, đạt nhiều ước mong)

Nghe Thế Tôn thuyết xong pháp quý
Chư Tỷ Kheo hoan hỷ, an hòa
Tín thọ lời đấng Phật Đà
Thâm nguyện tinh tấn trải qua hành trì .

Nam mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*
* *

(*Châm dứt Kinh AN TRÚ TÂM – Vitakkasanthana Sutta*)

